

УДК 070.49:355.4:316.77

DOI 10.32840/cpu2219-8741/2025.2(62).6

Н. В. Жуковська

аспірантка кафедри журналістики
e-mail: nzhuk2017@gmail.com, ORCID: 0009-0002-2924-4861
Київський авіаційний інститут
пр. Гузара Любомира, 1, м. Київ, Україна, 03058

НАРАТИВИ ВІЙНИ: ОБРАЗ УКРАЇНИ ТА РОСІЇ В ПОЛЬСЬКОМУ МЕДІАДИСКУРСІ

Мета дослідження – аналіз та інтерпретація того, як польські ЗМІ формують та подають образи України та Росії в контексті війни.

Методологія дослідження. Дослідження ґрунтується на аналізі контенту провідних польських ЗМІ, таких як *Gazeta Wyborcza*, *Rzeczpospolita*, *Polsat News* та *TVP*. Використано методи дискурс-аналізу, зокрема виявлення ключових тем, мовних конструкцій та оцінних суджень, що використовують для опису України та Росії.

Результати. Стаття демонструє основні особливості формування образів України та Росії, а також ключові наративи, що домінували у висвітленні війни Росії проти України. Польський медіадискурс формує чітко позитивний образ України як жертви несправедливої агресії та водночас героя боротьби за свободу. Образ Росії є стабільно негативним, асоційованим із загрозою, насильством і варварством.

Новизна. Дослідження акцентує увагу на найновіших подіях, пов'язаних із війною в Україні, що дозволяє виявити зміни в польському медіапросторі після 2022 р. Це включає оновлені наративи, які формуються під впливом актуальних геополітичних процесів. Порівняно образи України та Росії в польських ЗМІ, що дозволяє виявити специфіку презентації кожної з держав, їхніх дій та мотивацій.

Практичне значення полягає в можливості використання результатів дослідження для розробки стратегій комунікації України в Польщі, а також для розуміння міжнародного медіадискурсу щодо конфлікту.

Ключові слова: дискурс, медіадискурс, соціальні комунікації, глобалізація, інформація, російська агресія, війна, конфлікт.

I. Вступ

Сучасний медіадискурс відіграє ключову роль у формуванні суспільної свідомості, визначаючи, як сприймаються події, країни та їхні дії на міжнародній арені. У контексті російсько-української війни, яка триває з 2014 р., медіа стали важливим інструментом для формування наративів, які впливають на ставлення суспільства до сторін конфлікту. Польща, як сусідня країна, яка має історичні, культурні та політичні зв'язки з обома державами, посідає особливе місце в медійному висвітленні цього протистояння.

Польські ЗМІ, будучи важливим елементом європейського інформаційного простору, формують власні наративи, які відображають не лише офіційну позицію держави, але й настрої суспільства, історичний досвід та геополітичні інтереси. Аналіз образів України та Росії в польському медіадискурсі дозволяє зрозуміти, як інтерпретуються ключові події війни, які цінності та стереотипи лежать в основі цих наративів, і як вони впливають на ставлення польської аудиторії до сторін конфлікту.

Це дослідження спрямоване на вивчення того, яким чином польські медіа конструюють образи України та Росії, які мовні, риторичні та ідеологічні прийоми використовують для формування певних наративів, і як ці наративи впливають на суспільну думку. Аналіз медіадискурсу дозволяє не лише зрозуміти актуальні тенденції в інформаційному просторі, але й виявити ключові фактори, що формують уявлення про війну, її учасників та наслідки.

У контексті глобалізації та інформаційних війн дослідження наративів війни в польському медіадискурсі є актуальним як для розуміння механізмів медійного впливу, так і для оцінки ролі ЗМІ у формуванні міжнародних відносин. Ця робота сприяє глибшому розумінню того, як медіа стають ареною боротьби за інтерпретацію реальності та як ця боротьба впливає на суспільну свідомість у контексті сучасних геополітичних викликів.

II. Постановка завдання та методи дослідження

Мета дослідження – аналіз та інтерпретація того, як польські ЗМІ формують та подають образи України та Росії в контексті війни.

Дослідження ґрунтується на аналізі контенту провідних польських ЗМІ, таких як *Gazeta Wyborcza*, *Rzeczpospolita*, *Polsat News* та *TVP*. Використано методи дискурс-аналізу, зокрема виявлення ключових тем, мовних конструкцій та оцінних суджень, що використовують для опису України та Росії.

III. Результати

3 історії поняття. Поняття медіадискурс виникло в контексті розвитку медіалінгвістики та дискурсивного аналізу, які активно розвивалися з середини ХХ ст. Воно охоплює мовні практики, комунікативні стратегії та соціокультурні аспекти, пов'язані з функціонуванням медіа. Історія цього поняття тісно пов'язана з еволюцією медіа та їх впливу на суспільство.

Перші дослідження, що стосуються мови медіа, здійснено в 1960–1970-х рр. у межах структуралізму та семіотики. Наприклад, Ролан Барт у своїй праці «Міфології» (1957) аналізував медіатексти як засоби конструювання культурних міфів. У цей період медіа розглядали як інструмент ідеологічного впливу. У 1980–1990-х рр. виникли більш систематичні дослідження медіадискурсу. Норман Фейрклаф у своїй праці «Мова і влада» (1989) запропонував концепцію критичного дискурсивного аналізу (CDA), яка стала основою для аналізу медіатекстів. Він підкреслював, що медіадискурс є інструментом соціальної влади та впливу. Також у цей період Тевен ван Дейк у праці «Новини як дискурс» (1988) досліджував структуру новинних текстів, підкреслюючи їхню роль у формуванні громадської думки. Він виділив такі характеристики медіадискурсу, як об'єктивність, селективність та ідеологічна насиченість. За його визначенням, дискурс є водночас і текстом, і складним комунікаційним явищем, що охоплює такі чинники, як: 1) соціальний контекст, на основі якого формується уявлення про учасників комунікації та їхні характеристики; 2) особливості виробництва, поширення й сприйняття інформації; 3) культурно-ідеологічне тло [6, с. 8].

У ХХІ ст. дослідження медіадискурсу розширилися завдяки розвитку цифрових медіа та соціальних мереж. Джеймс Пол Джи у своїй праці «Соціальна лінгвістика і література» (2011) досліджував взаємозв'язок між мовою, медіа та ідентичністю. Він підкреслював, що медіадискурс у цифрову епоху стає більш інтерактивним і фрагментованим. Водночас акцентував на тому, як медіадискурс використовує мову та інші семіотичні ресурси для конструювання певних соціальних реальностей і впливу на аудиторію. Він підкреслював, що медіадискурс не є нейтральним, а виконує функцію соціального контролю, формулюючи певні дискурсивні практики, які можуть підтримувати або підривати існуючі владні структури [8, с. 15]. Джи також звертав увагу на роль медіа в створенні та поширенні ідеологій, які можуть впливати на суспільну свідомість і поведінку.

За словами В. Кулика, «одним із найважливіших аспектів ідеологічного впливу медійного дискурсу є творення й підтримання різноманітних ідентичностей членів аудиторії, перш за все національної», а «дієвості такого підтримання та зміцнення сприяє потужність і водночас непомітність дискурсивних практик, у яких медіа його здійснюють» [4, с. 208–209].

Дискурс медій впливає на громадську думку, зважаючи що «громадська думка формується в процесі руху інформації в суспільстві, відображає людське буття, суспільну практику людей і виступає як регулятор діяльності» [4, с. 208–209].

Водночас варто зазначити, що вивчення масмедійного контексту війни стало об'єктом зацікавлення багатьох науковців. Так, українська дослідниця В. Бурлачук зауважує: «Масмедіа відтворюють реакцію на початок війни як чисте породження шокового ефекту. Сама подія виявилася повністю нераціоналізованою, вирваною з контексту, з дискурсивних умов, з будь-якого зчеплення з попередніми сценами чи конкретними причинами. Вона виявила політичну порожнечу, марність будь-яких “чому?”, що його супроводжують. Масмедіа констатують неможливість звести подію-катастрофу до умов історичної оповіді та життєвого досвіду» [1, с. 56].

В польському інформаційному просторі тему війни також досліджують крізь призму пропаганди, дезінформації і фейків. До прикладу, Д. Хмелевська розглядає проросійські наративи в польських медіа [2, с. 34–45]. А К. Стемпняк представляє тему війни, вивчаючи фотографії з фронту на сторінках газет *Rzeczpospolita* і *Gazeta Wyborcza* [10, с. 92–109]. Чимало уваги в сучасних дослідженнях також приділено нетрадиційній журналістиці – блогам і соціальним медіа.

Польські медіа про Україну та Росію. Нами проаналізовано матеріали друкованих та електронних польських ЗМІ, серед яких *Gazeta Wyborcza*, *Rzeczpospolita*, *Polsat News* і *TVP*. Кожна з них формує унікальне інформаційне поле, що впливає на сприйняття подій польським суспільством, вирізняється стилем подачі матеріалів, підбором тем і рівнем політичної ангажованості.

Gazeta Wyborcza заснована у 1989 р. як перша незалежна газета в комуністичній Польщі. Її створення було пов'язане з профспілкою «Солідарність» і перехідним періодом до демократії. Видання відоме своєю ліберальною, проєвропейською та прогресивною позицією. Часто виступає з критикою правоконсервативного уряду, зокрема партії «Право і справедливість» (PiS). Підтримує права людини, демократичні цінності, свободу слова, громадянське суспільство. Платформа поєднує новини, аналітику, блоги та ексклюзивний контент. Вважається однією з найавторитетніших газет у Польщі. Має велику онлайн-аудиторію через портал *wyborcza.pl*, і є одним із найбільших медіаресурсів у країні.

Rzeczpospolita – щоденна загальнонаціональна газета, заснована у 1920 р. У сучасному вигляді – від 1982 р. Це ділова та суспільно-політична газета, яка охоплює політику (як внутрішню, так і міжнародну), економіку та фінанси, право і юридичні питання, бізнес і ринок, суспільство і культуру. Газета має додатки, спеціалізовані колонки та аналітичні огляди. Традиційно Rzeczpospolita дотримується консервативно-ліберальної лінії. Прагне бути нейтральною, однак відзначається аналітичним, іноді критичним підходом до влади, незалежно від її політичного забарвлення. Видання вважається поміркованим, орієнтованим на ділову та інтелектуальну аудиторію. Газета активно представлена в інтернеті через платформу gr.pl. Має як безкоштовний, так і платний контент, включно з аналітикою, колонками експертів, правовими оглядами. Rzeczpospolita вважається одним із найавторитетніших медіа в Польщі, особливо у сфері бізнесу, економіки та права. Має високі стандарти журналістики, широко використовується в дослідницьких та освітніх колах.

Polsat News – один із трьох головних цілодобових новинних каналів у Польщі. Заснований 7 червня 2008 р. Власник: медіагрупа Polsat Group (Telewizja Polsat, що входить до структури Cyfrowy Polsat S.A.). Канал намагається зберігати відносно нейтральність, однак іноді його вважають помірковано центристським або помірно консервативним у висвітленні політики. Порівняно з більш ліберальною TVN24 або лівоцентристською Gazeta Wyborcza, Polsat News зазвичай обирає більш обережну редакційну позицію. Телеканал популярний серед тих, хто не ототожнює себе з радикальними політичними таборами.

TVP – Telewizja Polska S.A – державний (публічний) телеканал. Заснований 25 жовтня 1952 р. Охоплює велику мережу каналів із різними тематичними напрямками:

- TVP1 (Jedynka): головний загальнонаціональний канал (новини, серіали, шоу, фільми);
- TVP2 (Dwójka): розважальний і культурний канал;
- TVP Info: новинний і суспільно-політичний канал (24/7);
- TVP Polonia: канал для польської діаспори;
- TVP Kultura, TVP Historia, TVP Sport, TVP Nauka, TVP ABC – спеціалізовані канали;
- TVP World: англomовний міжнародний канал, створений для іноземної аудиторії.

Офіційно TVP виконує роль громадського мовника, відповідального за поширення достовірної інформації, популяризацію польської культури, мови, історії. У 2015–2023 рр. TVP, особливо канал TVP Info, часто зазнавав критики за упереджене висвітлення новин на користь правоконсервативної партії «Право і справедливість» (PiS). Критики звинувачували TVP у пропаганді, дискредитації опозиції та поляризації суспільства. У відповідь представники каналу стверджували, що TVP лише відновлює баланс у відповідь на «ліберальну гегемонію» в інших медіа (наприклад, TVN). У 2023–2024 рр. після перемоги опозиційних сил на парламентських виборах TVP зазнав реструктуризації – змінився менеджмент, було проголошено курс на деполітизацію та повернення до стандартів суспільного мовника.

У згаданих польських ЗМІ Україна часто представлена у двох основних контекстах: як жертва російської агресії та як стратегічний партнер Польщі. Після 2014 р., коли Росія анексувала Крим і розпочала війну на сході України, польські медіа активно висвітлювали події, підкреслюючи героїзм українського народу і його прагнення до свободи. Україна часто описується як «бастіон європейської демократії» та «захисниця європейських цінностей».

Після повномасштабного вторгнення Росії у 2022 р. образ України став ще більш позитивним. Польські ЗМІ активно підтримують Україну, акцентуючи увагу на її боротьбі за незалежність, стійкості українського народу та важливості міжнародної солідарності. Українці часто описуються як «герої», «захисники свободи», а сама Україна – як «країна, яка бореться за європейське майбутнє».

У своїх теленовинах та публікаціях польські журналісти війну в Україні називають здебільшого «війною», «конфліктом» та «агресією». Дуже рідко можна почути вигаданий російською пропагандою термін «спеціальна воєнна операція». Як правило, його вживають з приміткою «так звана». Серед українських політиків найбільше у польських медіа згадують Президента України Володимира Зеленського.

Проте порівняно з представниками Росії українська офіційна позиція представляється рідше в польських онлайн-медіа. Лише кількість згадок про Володимира Путіна більша майже на 4,5 тисяч ніж про Володимира Зеленського у період з 17 червня до 10 липня 2024 р.

До того ж, представників Росії у польському медіасередовищі згадують, коли ті озвучують усілякі заяви – погрози, як-то про застосування ядерної зброї та про ймовірний початок третьої світової війни. Серед іншого польські медіа під час телевізійних ефірів майже щодня обговорюють роль Європи та США в допомозі Україні. Зокрема, про Україну поляки говорять як про частину європейського світу. А ще – постійно наголошують на необхідності збільшити військову допомогу Україні, а саме надати більше зброї українським військовим. Саму ж Росію в публікаціях та новинах називають найбільшою загрозою світу.

Так, Gazeta Wyborcza – одна з найвпливовіших польських газет, під час повномасштабної російської агресії проти України, що почалася 24 лютого 2022 р., активно висвітлювала події,

надаючи широкий спектр матеріалів – від репортажів з місць подій до аналітичних статей і коментарів. Видання зайняло прозахідну та проукраїнську позицію і підкреслювало право України на самозахист. Багато статей були присвячені героїзму українського народу, зокрема цивільному опору, ролі ЗСУ та волонтерів. Газета підкреслювала, що Україна бореться не лише за свою свободу, але й за безпеку всієї Європи. Зроблено чимало репортажів з Києва, Харкова, Маріуполя, де журналісти описували трагедії мирного населення та мужність українських військових.

Видання також писало про гуманітарну допомогу, прийом українських біженців, постачання зброї та підтримку на міжнародній арені, аналізувало роль НАТО, ЄС та інших країн у протистоянні російській агресії. Також критикувало деякі країни (наприклад, Угорщину) за недостатню підтримку України та закликало до єдності Заходу. Що стосується жанрів, у яких представлена інформація про Україну, то вони переважно інформаційно-аналітичні. Рідше трапляються елементи публіцистики та художня образність. У 2022 р. був цілий випуск, присвячений воєнним біженцям, під назвою «Gazeta Uchodźców». Авторами матеріалів були українці, які розповідали про свій досвід проживання у Польщі [13].

А ось дії Росії Gazeta Wyborcza різко засуджувала, називаючи їх агресією та порушенням міжнародного права. Видання вказувало на воєнні злочини, зокрема бомбардування цивільних об'єктів, зґвалтування та масові вбивства. До прикладу, матеріали про Бучу, Ірпінь, Маріуполь, де детально описувалися звірства російських військ. Як-от історія ветеринарки Галини Сергєєвої. За день до від'їзду з Маріуполя, 14 березня, вона оперувала собаку, у якої бомбами відірвало хвіст, а наступної миті зашивала рани сусіду. Війна торкнулася всіх. «Чоловік моєї сестри пішов з дому і не повернувся. Чоловік моєї доньки зник на фронті. Будівлі падали одна за одною. Нам бракувало їжі, одягу, медикаментів. Хоча на Заході для нас готували гуманітарну допомогу, росіяни її не пускали», – згадує жінка [3].

Газета підкреслювала, що Росія є загрозою не лише для України, але й для всього демократичного світу.

Від початку війни має багато новин про військову та дипломатичну діяльність України газета Rzeczpospolita. Для передачі інформації про війну в Україні використовували різноманітні жанри – від звичайної короткої хроніки подій, коментарів до розлогих статей, інтерв'ю й публіцистики. Rzeczpospolita у своїй інформаційній діяльності активно використовує платформу YouTube (@RzeczpospolitaTV) для транслявання відеоконтенту. На сьогодні YouTube-канал видання налічує майже 12 тис. відео. Понад 96 тис. користувачів підписалися на контент цього каналу. Rzeczpospolita також розглядає внутрішню політику Росії, зокрема репресії проти опозиції, цензуру в ЗМІ та економічні труднощі, спричинені санкціями. Видання аналізує спроби Росії маніпулювати міжнародною політикою, зокрема через енергетичні ресурси, а також її відносини з іншими країнами, такими як Китай, Іран та країни Глобального Півдня. Так, в одному з матеріалів під назвою «Нафта зникає з Росії. Залишилося лише десятиліття» йдеться про те, що російський нафтовий бум, який підтримував спочатку комуністичний, а потім путінський режим протягом понад півстоліття, продаючи вуглеводні за кордон в обмін на валюту, технології та споживчі товари, швидко наближається до свого кінця. Через вісім років у Росії може не залишитися доступної нафти [11].

Важливу роль у висвітленні війни в Україні відіграє і польський державний телеканал TVP (Telewizja Polska). Його позиція щодо України та Росії була чіткою й відображала офіційну підтримку Польщею України в боротьбі проти російської агресії.

TVP постійно підкреслювало солідарність Польщі з Україною, висвітлюючи героїзм українського народу та його боротьбу за незалежність. Канал активно говорив про гуманітарну допомогу, яку Польща надавала Україні, включаючи прийом мільйонів українських біженців. Українські лідери, зокрема президент Володимир Зеленський, часто з'являлися в ефірі, а їхні звернення транслювалися з підтримкою. TVP часто зверталась до історичного контексту, нагадуючи про спільну історію Польщі, України та Росії, зокрема про радянську окупацію та репресії. Канал підкреслював, що війна Росії проти України є продовженням імперської політики Кремля. А ще TVP висвітлювало реакцію міжнародної спільноти, зокрема санкції проти Росії, підтримку України з боку ЄС, НАТО та інших країн. Особлива увага приділялася ролі Польщі як ключового союзника України у регіоні. А ось Росію телеканал різко засуджував, називаючи їх агресивними з порушенням міжнародного права. Генеральний секретар НАТО говорив: «Це війна Путіна. Ми повинні її припинити. Росія повинна вивести свої війська» [12].

Канал активно висвітлював воєнні злочини, скоєні російськими військами, зокрема бойові дії проти цивільного населення, знищення інфраструктури та звірства в таких містах, як Буча, Ірпінь та Маріуполь. Російська пропаганда та наративи критикувалися як дезінформація, спрямована на маніпулювання громадською думкою.

Polsat News, як і більшість польських ЗМІ, демонструє солідарну підтримку України у війні з Росією. Чітко називає Росію агресором, а війну – неспровокованим актом агресії. Канал регулярно висвітлює польську та міжнародну підтримку Україні, зокрема постачання зброї, гуманітарних вантажів і прийом біженців. Polsat News підкреслює важливість солідарності ЄС та НАТО з Україною,

а також роль Польщі як ключового союзника. Хоча Polsat News демонструє підтримку України, він намагається зберігати об'єктивність у висвітленні подій. Канал надає слово різним експертам, включаючи політиків, аналітиків і представників міжнародних організацій. Polsat News часто використовує емоційний підхід, щоб привернути увагу глядачів. Це проявляється в драматичних заголовках, візуальному контенті (фото та відео з місць подій) та інтерв'ю з очевидцями. Такий підхід сприяє формуванню співчуття до України й обурення діями Росії.

Однак у польському медіадискурсі присутні й певні критичні ноти, зокрема щодо внутрішніх проблем України, таких як корупція чи бюрократія. Проте ці аспекти зазвичай подаються у контексті складних умов війни та необхідності реформ.

Як справедливо підкреслює Л. Малецький, який вивчає фейкові новини як інструмент інформаційної війни в Україні, основним механізмом впливу на суспільство є маніпуляція почуттям страху. Саме через страх пропагандистська машина Російської Федерації активно дестабілізує ситуацію в Європі [9, с. 59]. Російська пропаганда надмірно експлуатує цей ресурс, щоб обґрунтувати свої дії та виправдати військову агресію. Необхідно усвідомити, що інформаційні атаки становлять таку саму загрозу національній безпеці, як і зброя, тому ігнорувати їх не можна. У відповідь багато українських журналістів почали впроваджувати різні заходи для протидії російській пропаганді.

Дослідник інформаційного простору професор Г. Почепцов зазначає: «Війна пропаганди є не менш важливою, ніж війна на полі бою. Проте якщо на фронті зіштовхуються професійні військові, то пропаганда вражає насамперед цивільне населення, а не лише солдатів. Пропаганда вбиває не тіло, а душу» [10].

На його переконання, «пропаганда хоче, щоб ми бачили світ так, як це потрібно насамперед їй. Протирічити пропаганді не може ніхто, оскільки це єдино правильний з погляду влади погляд на світ. Влада і сама любить пропаганду, оскільки кращої подачі себе коханій вона не знає» [10].

Загалом, хоч медіа Польщі (на прикладі аналізованих видань Rzeczpospolita, Gazeta Wyborcza, Polsat News та TVP) мають різну інформаційну політику, однак українська тематика є важливою для польського суспільства. В інформуванні це виявляється на різних рівнях – від дипломатичних відносин, безпекової ситуації в самій Польщі до висвітлення соціально-побутових проблем і соціокультурних конфліктів.

IV. Висновки

Дослідження наративів війни в польському медіадискурсі щодо України та Росії дозволяє зробити низку важливих висновків. Польські ЗМІ активно висвітлюють російсько-українську війну, що підкреслює їхню роль у формуванні громадської думки та інформаційної підтримки України. Образ України часто пов'язаний із героїзмом, боротьбою за незалежність та європейські цінності, тоді як Росія зображується як агресор, що загрожує регіональній безпеці. До того ж польські медіа демонструють чітку підтримку України, що зумовлено історичними та культурними зв'язками, а також спільними інтересами в протидії російській експансії. Наративи про Росію часто містять критику її імперських амбіцій, порушень міжнародного права та агресії. Росія в польських ЗМІ представлена переважно як агресор та загроза для міжнародного миру. Вона часто описується як «імперіалістична держава», «агресивний сусід» та «виклик для європейської безпеки». У польському медіадискурсі акцент робиться на воєнних злочинах Росії, порушенні міжнародного права та маніпуляціях інформацією. Російська пропаганда часто критикується як інструмент дестабілізації. Крім того, польські ЗМІ підкреслюють історичну роль Росії як загрози для Польщі, згадуючи події минулого, такі як поділи Польщі чи радянська окупація.

Україна ж у польському медіадискурсі часто представлена як країна, яка бореться за демократію, свободу та європейську ідентичність. Це підкреслює її роль у захисті європейських цінностей від російської загрози.

До того ж, історичний досвід Польщі, пов'язаний із російською агресією та радянським впливом, значно впливає на інтерпретацію сучасних подій. Це сприяє формуванню критичного ставлення до Росії та солідарності з Україною. Серед іншого – польські медіа активно протистоять російській пропаганді, надаючи альтернативний погляд на події та підкреслюючи важливість об'єктивної інформації. Важливо аналізувати еволюцію наративів у польських медіа залежно від розвитку війни, а також вивчати вплив цих наративів на міжнародну політику та відносини Польщі з Україною й Росією.

Отже, можемо зробити висновок, що польський медіадискурс відіграє ключову роль у формуванні образів України та Росії, підкреслюючи важливість інформаційної підтримки України в боротьбі за незалежність і європейське майбутнє.

Список використаної літератури

1. Бурлачук В. Війна як медійна подія. *Українське суспільство в умовах війни* : колективна монографія / за ред. Є. Головахи, С. Макеєва, С. Дембіцький, О. Злобіна, Н. Костенко та ін. Київ : Інститут соціології НАН України, 2022. С. 56–65.

2. Chmielewska D. Nie tylko żołnierze i karabiny. Dezinformacja jako istotny element wojny w Ukrainie na przykładzie fake newsów i prorosyjskich narracji rozpowszechnianych w polskich mediach. *Media i Społeczeństwo*. 2023. № 18. S. 34–45.
3. Karolina Nurzyńska. «Gazeta Wyborcza» URL: <http://wroclaw.wyborcza.pl/wroclaw/7,35771,28547277> (data dostępu: 12.04.2025).
4. Кулик В. Роль українських мас-медіа у творенні національного історичного нарративу. *Політологічні студії*. 2010. № 1. С. 208–222.
5. Małecki Ł. Fake news jako front wojny w Ukrainie. *Studia Ukrainica Posnaniensia*. 2023. № 11. S. 57–70.
6. Пономаренко Л. Г. *Морально-етичний дискурс сучасних друкованих та електронних ЗМІ*: монографія. Запоріжжя: КПУ, 2011. 328 с.
7. Почепцов Г. Пропаганда будує світ, водночас руйнуючи його. URL: <https://www.aup.com.ua/news/propaganda-stroit-mir-odnovremenno-r/> (дата звернення: 11.04.2025).
8. Серажим К. С. Дискурс як соціолінгвальне явище: методологія, архітектоніка, варіативність. Київ, 2010.
9. Сизонов Д. Ю. Медіатекст та медіадискурс у сучасному медійному просторі. *Studia Linguistica*. 2013. № 7. С. 389–392.
10. Stępnia K. The image of Russia's aggression against Ukraine on the front pages of «Rzeczpospolita» and «Gazeta Wyborcza» – an analysis of the framing of war photographs. *Studia Medioznawcze*. 2023. № 4 (95). S. 92–109.
11. Trusewicz Iwona. «Rzeczpospolita». URL: <https://energia.rp.pl/ropa/art42122241-ropa-znika-z-rosji-zostala-tylko-dekada> (data dostępu: 12.04.2025).
12. TVP Info. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=LvGVs-eobPU> (data dostępu: 12.04.2025).
13. Wieliński V. T. «Gazeta Uchodźców». 20 czerwca specjalna «Wyborcza» przygotowana przez uchodźców. *Gazeta Wyborcza*. URL: <https://wyborcza.pl/7,75399,28576905,gazeta-uchodzcow-20-czerwca-ukaze-sie-wyborcza-przygotowana.html> (data dostępu: 12.04.2025).

References

1. Burlachuk, V. (2022). Viina yak mediina podiia [War as a media event]. In Ye. Holovakha, S. Makeiev (Eds.), *Ukrainske suspilstvo v umovakh viiny* [Ukrainian society in the conditions of war] (pp. 56–65). Kyiv: Institute of Sociology, NAS of Ukraine [in Ukrainian].
2. Chmielewska, D. (2023). Nie tylko żołnierze i karabiny. Dezinformacja jako istotny element wojny w Ukrainie na przykładzie fake newsów i prorosyjskich narracji rozpowszechnianych w polskich mediach. *Media i Społeczeństwo*, 18, 34–45 [in Polish].
3. Nurzyńska, K. (2025). Gazeta Wyborcza. Retrieved from <http://wroclaw.wyborcza.pl/wroclaw/7,35771,28547277> [in Polish].
4. Kulyk, V. (2010). Rol ukraïnskykh mas-media u tvorenni natsionalnoho istorychnoho narratyvu [The role of Ukrainian mass media in shaping the national historical narrative]. *Politolohichni studii*, 1, 208–222 [in Ukrainian].
5. Małecki, Ł. (2023). Fake news jako front wojny w Ukrainie. *Studia Ukrainica Posnaniensia*, 11, 57–70 [in Polish].
6. Ponomarenko, L. H. (2011). *Moralno-etychnyi dyskurs suchasnykh drukovanykh ta elektronnykh ZMI* [Moral and ethical discourse of modern print and electronic media]. Zaporizhzhia: KPU [in Ukrainian].
7. Pocheptsov, H. (2025). Propahanda buduie svit, vodnochlas ruiniuuchy ioho [Propaganda builds the world while destroying it]. Retrieved from <https://www.aup.com.ua/news/propaganda-stroit-mir-odnovremenno-r/> [in Ukrainian].
8. Serazhym, K. S. (2010). *Dyskurs yak sotsiolinhvalne yavyshe: Metodolohiia, arkhitektonika, variatyvnist* [Discourse as a socio-linguistic phenomenon: Methodology, architectonics, variability]. Kyiv [in Ukrainian].
9. Syzonov, D. Yu. (2013). Mediatekst ta mediadyskurs u suchasnomu mediinomu prostori [Media text and media discourse in the modern media space]. *Studia Linguistica*, 7, 389–392 [in Ukrainian].
10. Stępnia, K. (2023). The image of Russia's aggression against Ukraine on the front pages of Rzeczpospolita and Gazeta Wyborcza – An analysis of the framing of war photographs. *Studia Medioznawcze*, 24 (4), 92–109 [in English].
11. Trusewicz, I. (2025). Rzeczpospolita. Retrieved from <https://energia.rp.pl/ropa/art42122241-ropa-znika-z-rosji-zostala-tylko-dekada> [in Polish].
12. TVP Info. (2025). *Youtube*. Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=LvGVs-eobPU> [in Polish].
13. Wieliński, V. T. «Gazeta Uchodźców». 20 czerwca specjalna «Wyborcza» przygotowana przez uchodźców [Refugee Newspaper: June 20 special «Wyborcza» prepared by refugees]. *Gazeta Wyborcza*. Retrieved from <https://wyborcza.pl/7,75399,28576905,gazeta-uchodzcow-20-czerwca-ukaze-sie-wyborcza-przygotowana.html> [in Polish].

Стаття надійшла до редакції 22.05.2025.

Received 22.05.2025.

Zhukovska N. Narratives of War: the Image of Ukraine and Russia in the Polish Media Discourse

The purpose of the study is to analyze and interpret how the Polish media form and present images of Ukraine and Russia in the context of war.

Research methodology. The study is based on the analysis of the content of leading Polish media, such as *Gazeta Wyborcza*, *Rzeczpospolita*, *Polsat News* and *TVP*. Discourse analysis methods were used, including the identification of key themes, language constructions and value judgments used to describe Ukraine and Russia.

Results. The article demonstrates the main features of the formation of images of Ukraine and Russia, as well as the key narratives that dominated the coverage of Russia's war against Ukraine. The Polish media discourse forms a clearly positive image of Ukraine as a victim of unjust aggression and at the same time a hero of the struggle for freedom. The image of Russia is consistently negative, associated with threat, violence and barbarism.

The novelty of the study focuses on the most recent events related to the war in Ukraine, which allows us to identify changes in the Polish media space after 2022. This includes updated narratives that are shaped by current geopolitical processes. The study compares the images of Ukraine and Russia in the Polish media, which allows us to identify the specifics of the presentation of each state, their actions and motivations.

The practical significance lies in the possibility of using the results of the study to develop communication strategies for Ukraine in Poland, as well as to understand the international media discourse on the conflict.

Key words: discourse, media discourse, social communications, globalization, information, Russian aggression, war, conflict.